

**BEVÁNDORLÁSI ÉS ÁLLAMPOLGÁRSÁGI
HIVATAL**

Iktatószám: 106-Ti-14775/1 /2016

**dr. Pardavi Márta asszony részére,
társelnök**

Magyar Helsinki Bizottság

Budapest

Tisztelt Társelnök Asszony!

Hivatkozással 2016. március 29-én küldött, a Magyar Helsinki Bizottságnak (a továbbiakban: Bizottság) a Menekültügyi Örzött Befogadó Központ (a továbbiakban: MÖBK) békéscsabai és kiskunhalasi telephelyein tett monitorozó látogatásairól készült jelentéseket tartalmazó levelére, az alábbiakról tájékoztatom.

I. A békéscsabai telephelyre vonatkozó megállapítások

Az elhelyezés fizikai körülményei vonatkozásában tapasztaltakat illetően jelezni kívánom, hogy a jelentésben szereplő „D” épületrész – mely elkülönítve helyezkedik el a jelentésben szereplő egészségügyi résztől – tetőtéri szobáira vonatkozó panasszal kapcsolatban a telephely vezetése ellenőrizte a tetőtéri szobákat, és közülük egy szobában talált **penészedésre** utaló jelet. A telephely vezetése haladéktalanul intézkedett a szoba festéséről, s felhívta egyúttal a menekültügyi őrizetben lévő személyek figyelmét a szellőztetés szükségességére, mely által megakadályozható a szobák esetleges későbbi penészedése.

Tájékoztatom, hogy a **mosodában lévő bojler** szikrázó konnektorát a MÖBK alkalmazásában lévő villanyszerelő még a látogatás napján kicserélte, amely kapcsán megállapítást nyert, hogy a probléma szándékos rongálás eredménye volt.

Általánosságban elmondható, hogy napi rendszerességgel előfordul az elhelyezettek által a lakókörletekben található **elektromos berendezések megrongálása**, amely révén keletkező hibák – amennyiben azt a MÖBK személyzete észleli, illetve jelzik részére – minden nap javításra kerülnek. A látogatást követő megbeszélés során a telephelyvezető ezt a körülményt is jelezte a Bizottság munkatársainak, rámutatva arra, hogy példának okáért 2016. február hónapban 70 db megrongált villanykapcsolót, konnektort és lámpatestet kellett kicserélni, amely esetekben azonban a „rongálásért felelős személy” nem állapítható meg.

A szociális segítségnyújtásra, az egészségügyi ellátásra, a higiénia és a ruházati ellátásra vonatkozó megállapítások kapcsán jelzem, hogy a menekültügyi őrizet végrehajtásának

szabályairól és a menekültügyi óvadékról szóló 29/2013. (VI. 28.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 16. § (1) bekezdése szerint az elismerését kérő számára a megfelelő személyi felszerelési tárgyakat, szükség szerint az évszaknak megfelelő ruházatot, a tisztálkodáshoz, valamint a lakóhelyiség tisztaságának fenntartásához szükséges eszközöket a menekültügyi őrzött befogadó központ biztosítja. Az elismerését kérő a ruházata megóvásáról, tisztán tartásáról, valamint az általa használt lakóhelyiség tisztán tartásáról maga gondoskodik, az ehhez szükséges feltételeket a MÖBK biztosítja.

A tisztálkodáshoz, a személyi higiéniahoz és a szobák tisztántartásához a MÖBK e jogszabályi rendelkezés értelmében, a vonatkozó főigazgatói intézkedésben foglalt előírások szerinti eszközöket, tisztálkodási és tisztító szereket biztosítja, amely eszközök és szerek kiadásáról a szociális asszisztensek írásos nyilvántartást vezetnek. A tisztító eszközök és tisztító szerek kiadását a MÖBK nem korlátozza, sőt az intézmény érdeke, hogy az őrizetesek a szobáikat megfelelő rendben és tisztasági állapotban tartsák, ami a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján egyebekben a menekültügyi őrizetes kötelezettsége.

A szociális munkások a befogadás alkalmával valamennyi telephelyen írásos nyilvántartást vezetnek az intézménybe érkező őrizetesek **ruházatáról**, s amennyiben az elhelyezett személy évszaknak megfelelő ruházata – a váltás ruhát is beleértve – hiányos, illetve nem az évszaknak megfelelő, azt kiegészítik. A MÖBK saját vásárlással, valamint adományok révén oldja meg az őrizetesek megfelelő ruházattal történő ellátását.

Tájékoztatom, hogy a Bizottság látogatását követően a **mosodában** lévő mosógépek és szárítógépek száma további egy-egy eszköz üzembe helyezésével emelkedett.

Nem tévesztendő, így módosítást igényel a jelentés azon megállapítása, mely szerint munkanapokon **egy órában** biztosítja az orvos az **egészségügyi ellátást**, tekintettel arra, hogy munkanapokon **két órában** rendel a telephelyen belgyógyász szakorvos.

Tájékoztatom, hogy a Bizottság látogatása alkalmával jelzett harmadik **televízió készülék**, valamint a látogatás óta egy negyedik készülék is elhelyezésre került az intézményben.

A jelentés **szabadidős tevékenységeket** illető megállapítása kapcsán jelezni kívánom, hogy a MÖBK békéscsabai telephelyén az őrizetesek részére szabadidős tevékenység végzése céljából szabadtéri futball- és kosárlabdapálya, szabadtéri pingpongasztal, a tornateremben pedig fedett futball- és kosárlabdapálya, pingpongasztal, valamint felszerelt kondicionáló terem van biztosítva. Az intézményben foglalkoztató szoba is található, ahol – többek között – a magyar nyelvtanfolyam zajlik. A szociális munkások két hetenként tervet készítenek az őrizetesek szabadidejének hasznos eltöltésére, a programokon résztvevő személyekről pedig nyilvántartást vezetnek. Ezen körülmények vonatkozásában a jelentés a teljes körű tájékoztatás érdekében kiegészítésre szorul.

Az **élelmezésért** felelős munkatársak mind az étkeztetés gyakorisága, mind a meghatározott energiatartalom biztosítása tekintetében eleget tesznek a jogszabályi előírásoknak. Az étkezések, ahogy a többi napirendi pont is, a MÖBK napirendjében rögzítettek szerint történnek, figyelemmel a hivatali munkavégzés idejére is. A reggeliztetés a telephelyen 7.00-tól 8.00 óráig tart, s mivel hatósági ügyintézésre már 8.00 órától sor kerül, ezt akadályozná, ha az ügyfél a személyes meghallgatására kijelölt időpontban reggelijét fogyasztaná.

A békéscsabai intézmény jelenleg hétköznap **napi két alkalommal biztosít meleg étkezést** az őrizetesek számára, ebéd és a vacsora formájában. A vacsora kiosztása valóban 16.30-kor kezdődik és 18.00 óráig tart. Tekintettel a vacsora meleg jellegére és az étkező helyiség korlátozott befogadó kapacitására (az étkezőben 80 szék elhelyezésére van mód), a vacsora felszolgálása és kiosztása csak több turnusban oldható meg, ez indokolja a vacsora megkezdésének korai időpontját. A Bizottságnak a vacsora későbbi időpontjára vonatkozó javaslata kapcsán jelzem, hogy ez csak abban a formában kivitelezhető, ha a későbbiek folyamán hideg jellegű étkezéssel biztosítja a MÖBK az elhelyezettek számára a vacsorát.

A vacsora meleg jellege okán nincs lehetőség annak lakókörletbe való felvitelére. A lakókörletbe csak azon élelmiszerek vihetők fel, amelyek megfelelnek a BM rendelet 1. mellékletében felsoroltaknak, azaz kizárólag szobahőmérsékleten is tárolható élelmiszerek (pl. csomagban beküldhető élelmiszerek, filteres tea, kávé granulátum, savanyúságok, kompótok, füstölt, sovány tejtermékek, illetve hűtés nélkül is tárolható ún. féltartós tejkészítmények stb.).

A jelentés kitér azon szerb elhelyezett esetére, aki egészségügyi okokra hivatkozva vegetáriánus étkeztetést kért. Ezzel kapcsolatban jelezni kívánom, hogy a telephelyen rendelést ellátó belgyógyász szakorvos véleménye ezen egészségügyi okokat nem igazolta. A kérelmező egyébként a további étkeztetések során kérésére a húst külön tányéron, a körettől elkülönítve kapta, illetve lehetőség szerint étkezése kiegészítésre került gyümölccsel vagy zöldséggel is.

Megjegyezni kívánom, hogy a telephely működését – az étkeztetésre vonatkozóan is – a törvényességi felügyeletet ellátó főügyészségi ügyész több alkalommal is ellenőrizte, és intézkedésre okot adó anomáliát egyik alkalommal sem tapasztalt.

A **tolmácsolás** tekintetében tájékoztatom, hogy a menekültügyi eljárásban az ügyfélnek személyes meghallgatása során lehetősége van jelezni, ha nem ért valamit. A menekültügyi hatóság minden ilyen esetben gondoskodik a megfelelő tolmács biztosításáról. Utólagos jelzés esetén azonban nehéz megállapítani, hogy mi nem volt egyértelmű és érthető az ügyfél számára az eljárással kapcsolatban.

II. A kiskunhalasi telephelyre vonatkozó megállapítások

Mindenekelőtt jelezni kívánom, hogy a kiskunhalasi telephely a Gábor Áron laktanya épületében működő, végleges formájában 2016. április 11-én megkezdte működését.

Az ideiglenes telephelyen tapasztalt fizikai körülmények tekintetében tájékoztatom, hogy a telephelyen elhelyezett **szaniter konténerek takarítása és fertőtlenítése** mindvégig folyamatosan biztosított volt, a kialakított rend szerint kétóránként történt ezen egységek takarítása és hipóval történő fertőtlenítése.

Az ideiglenes telephelyen elhelyezett konténerekben, azok korlátozott méretéből adódóan nem volt elegendő hely **mosógépek** biztosítására, azonban a telephely végleges épületében, annak valamennyi szintjén mind mosógép, mind szárító berendezés került elhelyezésre.

Meghibásodás esetén a szobákban található **fűtőtestek cseréje** a legrövidebb időn belül – napközben azonnal – megvalósult, ha a meghibásodásról a MÖBK munkatársai értesültek. Amennyiben a meghibásodásra éjjel került sor, úgy a telephely munkatársai igyekeztek az

érintettek számára másik lakókonténert biztosítani. Megjegyzendő, hogy a meghibásodások mintegy 90%-át a fűtőtestek nem rendeltetésszerű használata eredményezte (pl. ételt melegít rajta az őrizetes).

A szociális segítségnyújtás és az egészségügyi ellátás kapcsán jelzem, hogy a tolmácsolás, illetve a megfelelő **kommunikáció** az őrizetesek és az orvos között a szociális munkások közreműködésével az **orvosi rendelés** teljes ideje alatt megoldott. A kiskunhalasi telephely egyéb iránt ugyancsak két órában biztosítja az orvosi ellátást hétköznaponként.

Tájékoztatom, hogy a Bizottság által megküldött, a **Bizottság munkájára és elérhetőségére** vonatkozó **táblák** a telephelyen elhelyezésre kerültek.

A **telefonhasználattal** kapcsolatban jelezni kívánom, hogy a BM rendelet 11. §-a értelmében a távbeszélőn történő kapcsolattartásra csak a menekültügyi őrzött befogadó központ által biztosított készüléken, az elismerését kérő költségére kerülhet sor. A távbeszélőn történő beszélgetés időbeli korlátozása kizárólag a menekültügyi őrzött befogadó központ biztonságának, illetve az őrizet végrehajtásának veszélyeztetése esetén, vagy a pihenőidő alatt lehetséges. A MÖBK telephelyein e jogszabályi rendelkezés figyelembe vételével biztosítja a telefonhasználatot az elhelyezettek részére.

A kiskunhalasi telephelyen, annak ideiglenes formájában csak egy **televíziókészülék** elhelyezésére volt lehetőség. A telephely végleges, új objektumában lakószintenként egy-egy televíziókészülék került elhelyezésre akként, hogy azok a lakókörteteken kívüli helyiségben használhatóak, s így nem zavarja azon személyek pihenését, akik esetlegesen korábban kívánnak nyugovóra térni.

A **kísérő nélküli kiskorúakra** vonatkozó megállapítás kapcsán tájékoztatom, hogy a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 31/B. § (2) bekezdése értelmében nem rendelhető el menekültügyi őrizet a kísérő nélküli kiskorú elismerését kérővel szemben, azaz a MÖBK telephelyein nem kerülnek elhelyezésre ilyen személyek. A Met. végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 36/B. §-a értelmében, ha az elismerését kérő az őrizet elrendelését követően úgy nyilatkozik, hogy kísérő nélküli kiskorú, a menekültügyi hatóság az életkor megállapítása érdekében soron kívül megkeresi az őrizet helye szerint illetékes egészségügyi szolgáltatót. Amennyiben az orvosszakértő megállapítja, hogy az őrizetbe vett elismerését kérő kísérő nélküli kiskorú, a menekültügyi őrizet haladéktalanul megszüntetésre kerül, és a menekültügyi hatóság intézkedik a kísérő nélküli kiskorú gyermekvédelmi intézményben történő elhelyezésére.

Budapest, 2015. április 18.

Üdvözlettel

Dr. Végh Zsuzsanna
főigazgató

Készült: 1 pld-ban

Kapják: 1 pld. Címzett emailen, majd Irattár